

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 10P/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620200976
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2020:4620200976.4

Uznesenie

Okresný súd Topoľčany vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa rodičov - matky: Ing. arch. E. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX a otca: E. Z., nar. XX.XX.XXXX, občan M. republiky, trvale bytom Z., U. X/X, M. republika, zastúpený advokátom: Mgr. Martin Hurtaj, Štefánikova 15, Nitra, o návrhu navrhovateľky - starej matky : Mgr. U. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XX, zastúpená advokátom: Mgr. Juraj Šimuny, Nám. M. R. Štefánika 30/33, Topoľčany, o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, takto

rozhodol:

- I. Súd vyhlasuje, že n e m á právomoc konať vo veci.
- II. Konanie z a s t a v u j e .
- III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 28.04.2020 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh starej matky maloletého na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že maloletý L. žije skoro celý svoj život v spoločnej domácnosti spolu so svojou matkou a starou matkou na adrese F. Č.. XX, XXX XX F.. V mieste uvedeného bydliska navštevuje maloletý základnú školu a má tu vybudované pevné rodinné a sociálne väzby. Otec maloletého je občanom Talianskej republiky, kde sa dlhodobo aj zdržuje, pričom s maloletým dlhodobo neudržiava žiaden kontakt. Matka maloletého bola dňa 24.04.2020 Uznesením Krajského súdu Nitra vzatá do predbežnej väzby. Z uvedeného dôvodu sa matka maloletého nachádza v ústave na výkon väzby Nitra. Vzhľadom k týmto skutočnostiam nastáva potreba úpravy práv a povinností k maloletému L..

2. Uznesením 2Ntc/12/2020 zo dňa 24.04.2020 Krajský súd v Nitre vzal Ing. arch. E. A., nar. XX.XX.XXXX do predbežnej väzby podľa § 15 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze z dôvodu, že dňa 23.04.2020 krajský prokurátor v Nitre podal návrh na vzatie do predbežnej väzby vyžiadajú osobu Ing. arch. E. A., ktorá bola dňa 23.04.2020 zadržaná na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Úradom prokurátora pri súde Treviso, Talianska republika, pod sp. zn. N 47/2016 SIEP dňa 11.02.2020, pričom európsky zatýkací rozkaz bol vydaný za účelom výkonu trestu vyžadovanej osoby pre trestný čin únosu podľa § 574 talianskeho Trestného zákona, ktorého sa dopustila na tom skutkovom základe, že v mesiaci február 2008 z mesta Carbonara (Treviso) uniesla svojho syna L. (maloleté dieťa), čím ho odňala zo zákonnej starostlivosti jej ex -manžela E. Z. a vycestovala s ním do zahraničia, a pre trestný čin spôsobenia zranenia osobe podľa § 582 talianskeho Trestného zákona, ktorého sa dopustila na skutkovom základe, že dňa 01.02.2008 napadla svojho ex-manžela E. Z. a spôsobila mu zranenia.

3. Uznesením 5 Tost 19/2020 zo dňa 07.05.2020 Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Nitre z 24.04.2020 sp. zn. 2Ntc/12/2020 v celom rozsahu. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. zdržanú osobu Ing. arch. E. A., nar. XX.XX.XXXX ponechal na slobode s tým, že podľa § 80 ods. 1 písm. b), c) Tr. Por. sa väzba zadržanej osoby nahrádza písomným sľubom z 24.04.2020 a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. v spojení s § 82 Tr. Por. Zadržanej osobe uložil zákaz vycestovať do zahraničia s výnimkou Talianskej republiky, povinnosť oznámiť prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie o európskom zatýkacom rozkaze, každú zmenu miesta pobytu, povinnosť dostavovať sa k probačnému a mediačnému úradníkovi v ním určených lehotách, najmenej jedenkrát za mesiac a dodržiavať jeho pokyny, povinnosť dostavovať sa na všetky úkony v konaní o európskom zatýkacom rozkaze.

4. Kolízny opatrovník v podaní doručenom tunajšiemu súdu dňa 24.07.2020 uviedol, že maloletý je taliansky občan, ktorý bol zverený do výlučnej starostlivosti otca rozsudkom Mestského súdu pre maloletých v Benátkach č.k. 3655/2012 N 574/11 zo dňa 12.10.2012. Matke bola určená vyživovacia povinnosť Rozsudkom Mestského súdu v Trevise č.542/2011 zo dňa 28.03.2011. Dňa 16.07.2020 navštívili domácnosť maloletého za účelom prešetrenia aktuálnych pomerov v rodine. Doma sa nachádzal iba maloletý L.. Uskutočnili s ním rozhovor, ktorý bol s jeho súhlasom. Maloletý uviedol, že bývajú spolu s matkou a starou matkou v štvorizbovom byte, kde má on svoju vlastnú izbu. Matka, Ing. arch. E. A. bola v čase rozhovoru v práci. Pracuje na Mestskom úrade Piešťany a stará matka bola v záhrade, ktorá je v obci F.. Maloletý ďalej uviedol, že ukončil základnú školu a od septembra 2020 nastupuje do 1. ročníka na Strednú elektrotechnickú školu v T., so starou matkou býva od malého dieťaťa a majú vytvorený citový vzťah. Taktiež bol oboznámený s tým, že stará matka si podala návrh na jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník má za to, že návrh na zverenie maloletého L. Z. nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke Mgr. U. A. nar. XX.XX.XXXX je v tomto čase bezpredmetný, nakoľko matka maloletého Ing. arch. E. A. nar. XX.XX.XXXX sa zdržuje v mieste trvalého bydliska a chodí riadne do práce. Pokiaľ by sa situácia zmenila v súvislosti s prebiehajúcim konaním voči matke maloletého, a bolo by potrebné maloletého zveriť inej osobe, je možnosť využitia podania neodkladného opatrenia.

5. Dňa 29.07.2020 bolo súdu doručené vyjadrenie matky, v ktorom uviedla, že ako jediný z rodičov, ktorý si plní svoje povinnosti voči maloletému, žiada, aby súd začal konať v najvyššom záujme dieťaťa, L. Z., občana Slovenskej republiky a rozhodol o zverení dieťaťa jej matke, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, hoci skôr by uprednostňovala zverenie do jej starostlivosti. Je presvedčená, že súd má právomoc konať, nakoľko maloletý sa nachádza nepretržite na Slovensku už od roku 2007. Je občanom Slovenskej republiky a jeho otec bol sám prítomný pri vybavovaní úradných záležitostí spojených s osvedčením o štátnom občianstve a rovnako na polícii v M., nakoľko v tom čase dieťa muselo byť zapísané v pase rodičov, kde otec dieťaťa svojím podpisom súhlasil so zapísaním dieťaťa do matkinho pasu. Rovnako už v roku 2005 podpisoval na území Slovenska žiadosť o vydanie slovenského rodného listu. Hoci všade uvádzaný je dátum 2.2.2008 odkedy „vraj“ spolu so synom trvalo žije na území Slovenskej republiky, to však neznamená, že sa aj pred týmto dátumom nezdržiavali po väčšinu času na Slovensku a nemali obvyklý pobyt na území SR. Navyše dieťa, kojenec, je vždy tam, kde sa nachádza matka a neobstojí tvrdenie, že „rodinné jadro“ bolo v Taliansku. Od narodenia syna (XX.XX.XXXX) ju manžel, ktorý jej pri sobáši sľúbil, že príde žiť na Slovensko, začal väzniť na území Talianskej republiky a vydierať, že ak odíde, zoberie jej syna. Nikdy mu však na synovi nezáležalo. V roku 2007 ju ohrozoval nožom a od tej chvíle sa už nerada zdržiavala na území Talianska a väčšinu roka prežila aj s dieťaťom na Slovensku. Skutočnosť, že s dieťaťom, ktoré od roku 2007 bolo prihlásené do zdravotnej poisťovne na Slovensku, potvrdenia z obecného úradu o trvalom pobyte, potvrdenie detskej lekárky o návšteve dieťaťa v mesiaci január, február, marec aj december 2007, doklady zo sociálnej poisťovne, že matka dieťaťa pracovala na dohodu august 2007 a pod. - sú dôkazy o obvyklom pobyte na území Slovenskej republiky. Z konaní nielen našich súdov je zrejma aj národnostná diskriminácia a uprednostnenie „väčšieho“ - talianskeho národa. Vníma to ako rodovú diskrimináciu, kde je automaticky uprednostnený otec (muž), v pozadí zostávajú práva dieťaťa, nehovoriac o poškodení práv matky (žena). Dňa 15.2.2019 jej bol zverený maloletý predbežným opatrením 9P/95/2008 vydaným Okresným súdom v Topoľčanoch, právoplatným a vykonateľným dňa 15.02.2008. Hoci bola predvolaná Okresným súdom v Topoľčanoch, na pojednávanie 18.03.2009 (v konaní sp.zn. 9P/521/2008) boli jej upreté práva na predloženie dôkazov, súd sa chcel zbaviť zodpovednosti rozhodovať. Súd vyhlásil uznesenie, ktorým schválil akýsi „zmier“ otca a matky, ktorý bol v rozpore s hmotným právom z viacerých dôvodov, najmä z nedostatku určitosti a zrozumiteľnosti Zmieri a skutočnej, slobodnej a vážnej vôle matky a jeho rozporu so základnými

ľudskými právami a slobodami matky a maloletého. V priebehu pojednávania bol na mňa ako matku vyvíjaný psychický nátlak zo strany ostatných účastníkov konania, vedľajšieho účastníka a ďalších zainteresovaných osôb. Tento nátlak smeroval k tomu, aby sa matka vzdala svojich práv a nárokov, a aby súhlasila s návratom maloletého do Talianskej republiky. Obsah všetkých jej predchádzajúcich podaní pôvodnom konaní a prednesov na pojednávaní jednoznačne vyjadruje opozíciu matky k ukončeniu pobytu maloletého na území Slovenskej republiky, ktorej je občanom, územie ktorej ho preto nemožno nútiť opustiť (článok 23 ods. 4 ústavného zákona číslo 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Aj napriek tomu, že dieťa malo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, slovenské súdy jej upreli práva a práve takýmto paktom spustili celý rad protiprávnych rozhodnutí. Preto tento súhlas so zverením nie je prejavom vzdania sa práv a povinností matky, ktoré k dieťaťu má. Dôležitým faktom je aj skutočnosť, že v konaní vedenom na OS v Topoľčanoch pod sp. zn. 7Em/3/2013-806 o nariadení návratu maloletého do krajiny „obvyklého pobytu“ dňa 20.09.2018 zamietol návrh otca na odovzdanie dieťaťa do Talianskej republiky. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.01.2019. Voči tomuto rozhodnutiu sa otec dieťaťa neodvolal, hoci mu to bolo riadne doručené. Na záver uvádza, že otec dieťaťa je iba otcom „na papieri“, nemá záujem o syna a o vyživovacej povinnosti nemožno hovoriť od roku 2009, kedy poslal 2 x po 200 eur synovi šekom. Rovnako je evidentné, že dieťa trpí tým, že mu obviňujú matku a boli mu zamedzené práva na dôstojný život.

6. Otec sa k návrhu matky vyjadril v podaní zo dňa 29.08.2020. Navrhol, aby súd konanie zastavil z dôvodu, že slovenský súd nemá právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu, ktoré bolo neoprávnené premiestnené na Slovensko. Úprava rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu slovenským súdom možná nie je z dôvodu nedostatku právomoci slovenského súdu konať o úprave rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Právomoc súdu konať vo veci rodičovských práv a povinností k dieťaťu sa spravuje Nariadením Brusel IIbis č. 2201/2003. Všeobecná právomoc slovenského súdu konať podľa čl. 8 ods. 1 by daná bola vzhľadom k tomu, že dieťa nepochybne má aktuálne obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky avšak aplikácii tohto ustanovenia bráni nesporný fakt, že mal. dieťa bolo neoprávnené premiestnené na územie Slovenskej republiky jeho matkou. Podľa čl. 8 ods. 2 sa všeobecná právomoc uplatní s výhradou čl. 10 ktorý upravuje osobitnú právomoc súdu konať v prípade neoprávneného premiestnenia dieťaťa, čo je presne tento prípad. Podľa čl. 10 však stále jediným súdom oprávneným konať o rodičovských právach a povinnostiach k mal. dieťaťu je taliansky súd a nie slovenský, čo je zrejme z toho, že žiadna z podmienok ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, ktorá by umožňovala prechod právomoci na slovenský súd, splnená nebola. V tomto smere odkázal na vyjadrenie zo dňa 5.11.2019 v konaní pod č.k. 9P/64/2019, ktoré obsahuje podrobné zdôvodnenie tohto právneho stavu. Úprava náhradnej osobnej starostlivosti o mal. dieťa slovenským súdom možná nie je z rovnakého dôvodu, t.j. nedostatku právomoci slovenského súdu konať o úprave rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Náhradná osobná starostlivosť o mal. dieťa nie je ničím iným, než výkonom rodičovských práv a povinností inou osobou, ako rodičom. Zo zákonnej definície náhradnej starostlivosti je zrejme, že táto nahrádza osobnú starostlivosť rodičov (§44 ods. 1 ZoR). Súd v konaní o zverenie do náhradnej starostlivosti rozhoduje o tom istom ako v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, t.j. o zverení (§45 ods. 1 ZoR), výžive (§45 ods. 8 ZoR), príp. o styku (§45 ods. 6 ZoR). Rozdiel je len v tom, že tieto rodičovské práva a povinnosti priznáva fyzickej osobe, ktorá nie je rodičom. Nič to však nemení na fakte, že stále ide o tie isté rodičovské práva a povinnosti o ktorých súd v konaní o náhradnej starostlivosti rozhoduje a preto súd musí rozhodnúť rovnako, ako pri úprave rodičovských práv a povinností, t.j. vyhlásiť, že nemá právomoc konať a konanie zastaviť. Nič nebráni, navrhovateľke sa obrátiť na súd, ktorý má právomoc konať aj o náhradnej starostlivosti, ktorým je však výlučne taliansky súd. Najlepší záujem dieťaťa ho viedol k neľahkému osobnému rozhodnutiu. Bol pripravený sa zmieriť s neoprávneným premiestnením mal. dieťaťa na Slovensko, mal len jednu jedinú prirodzenú podmienku a to obnovenie vzťahu so synom, nie na papieri, ale v skutočnosti. Pokiaľ by videl skutočný a úprimný progres v rozvoji jeho vzťahu so synom, zmieril by sa s jeho únosom na Slovensko, čo v právnom slova zmysle by znamenalo, že slovenský súd by mal právomoc vo veci mal. dieťaťa konať (čl. 10 písm. a) Nariadenia Brusel IIbis) a teda by mohol či už schváliť rodičovskú dohodu alebo dohodu o náhradnej starostlivosti, ak by nastúpila matka na výkon trestu. Za týmto účelom preto prostredníctvom svojho právneho zástupcu kontaktoval telefonicky právneho zástupcu navrhovateľky a navrhol mu vyššie uvedené s tým, že súčasne navrhol spoločné stretnutie na ktorom by mohli sa dohodnúť na obnovení kontaktu syna s ním. Žiaľ toto bolo odmietnuté. Na tomto základe dospel k presvedčeniu, že navrhovateľke nejde o skutočný záujem jeho syna a jej vnuka, inak by predsa nemala dôvod jeho ponuku neprijat'. Uvedené ho tiež utvrdilo v tom, že sa nezmiere s únosom syna.

7. Nakoľko otec maloletého poukázal na svoje predošlé vyjadrenie vo veci 9P/64/2019, súd sa oboznámil s pripojeným spisom 9P/64/2019, kde otec maloletého vo svojom vyjadrení zo dňa 05.11.2019 uvádza, že právomoc slovenských súdov konať o úprave rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu daná nie je. Mal. L. neoprávneným zadržívaním na Slovensku po dobu niekoľkých rokov nadobudol obvyklý pobyt na Slovensku. Pre prechod právomoci na slovenský súd však nestačí len samotná zmena obvyklého pobytu, ale súčasne musí byť splnená niektorá z ostatných podmienok uvedených čl. 10 Nariadenia Brusel IIbis. Otec maloletého sa nikdy nezmieryl a ani sa nezmieryl s tým, že syn bol matkou neoprávnenne premiestnený na územie Slovenska. Táto podmienka tak splnená nie je. Mal. dieťa sa zdržuje na Slovensku neoprávnenne vyše desať rokov. Opäť, nestačí len samotná zmena obvyklého pobytu aj tu musia byť súčasne splnené ostatné podmienky: Otec maloletého podal návrh na nariadenie návratu mal. dieťaťa a súd aj nariadil návrat. Táto podmienka tak splnená nie je. Nikdy nevzal návrh späť. Súd nariadil návrat. Táto podmienka tak splnená nie je. Čl. 11 ods. 7 rieši postup talianskeho súdu v prípade, ak súd nenariadi návrat mal. dieťaťa, čo nie je tento prípad. Slovenský súd nariadil návrat. Táto podmienka tak splnená nie je. Taliansky súd vydal rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého povinnosť dieťa vrátiť vyplýva. Konkrétne z Rozsudku Mestského súdu v Trevice sp. zn. 10009/2016 zo dňa 5.4.2016 je zrejmé, že súd mal. dieťa zveril do mojej osobnej starostlivosti a matku zaviazal výživným s účinnosťou od návratu mal. dieťaťa do Talianska. Dodal, že taliansky súd nemá právomoc rozhodnúť o návrate, to môže len slovenský súd, čo sa aj stalo. Preto toto ustanovenie nie je možné vykladať doslovne. Táto podmienka tak splnená tiež nie je.

8. Z pripojených spisov vo veci starostlivosti súdu o maloletého Samuela súd zistil nasledovné:

9. Rozsudkom Trestného súdu v Trevice zo dňa 29.9.2010 bola matka uznaná vinnou z trestného činu podľa § 574 Trestného poriadku a § 582 Trestného poriadku, pretože otcovi spoluvykonnávajúcemu rodičovskú zodpovednosť odňala maloletého najmä tým, že ho vzala so sebou na Slovensko bez jeho povolenia a pri hádke spôsobila manželovi zranenia, z ktorých pramenila choroba, ktorá bola posúdená ako vyliečiteľná do 20 dní, pričom jej bol za toto konanie uložený trest odňatia slobody vo výmere jedného roka a jedného mesiaca ako podmienený trest.

10. Rozsudkom Mestského súdu v Trevice č. 542/2011 zo dňa 28.03.2011 súd vyhlásil rozluku rodičov dieťaťa, dieťa zveril do výlučnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť platiť výživné vo výške 300 eur mesačne plus 50 % mimoriadnych výdavkov.

11. Rozsudkom Mestského súdu pre maloletých v Benátkach sp. zn. 3655/2012, N 574/11 REG.RIC zo dňa 12.10.2012 bola matka zbavená rodičovských práv voči maloletému L..

12. Rozsudkom Mestského súdu v Trevice zo dňa 15.07.2015 číslo N 1289/15 bola matka odsúdená na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere jedného roka a dvoch mesiacov a zároveň jej bol uložený vedľajší trest pozastavenia výkonu rodičovskej zodpovednosti na obdobie troch rokov a to pre trestný čin podľa § 99 a § 574a Trestného zákona, pretože uniesla svojho maloletého syna otcovi, čím mu zabránila vo výkone rodičovskej zodpovednosti, pretože ho zadržávala v zahraničí, proti výslovnej vôli otca a zabránila otcovi stretávať sa pravidelne so synom a dokonca ho počuť telefonicky ako konanie so špecifickou recidívou a ako stále pokračujúci trestný čin.

13. Rozsudkom Mestského súdu v Trevice č. 1009/16 zo dňa 05.04.2016 súd vyhlásil rozviazanie manželstva rodičov dieťaťa, dieťa zveril do výlučnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť platiť výživné vo výške 300 eur mesačne plus 50 % mimoriadnych výdavkov.

14. Dňa 18.02.2008 podala matka návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (na čas po rozvode). Okresný súd Topoľčany uznesením č. k. 7C/18/2008-198 zo dňa 28.10.2008 konanie pre nedostatok právomoci zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/260/2008-208 zo dňa 18.12.2008.

15. Dňa 18.09.2008 podal otec dieťaťa na Okresnom súde Topoľčany návrh na nariadenie návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu, ktoré malo dieťa v Talianskej republike. Návrh odôvodnil tým, že na základe predbežného opatrenia Mestského súdu v Trevice reg. č. 1546/2008 zo dňa 20.05.2008 súd zveril maloleté dieťa do jeho osobnej starostlivosti. Napriek tomu, že nikdy nedal matke súhlas, táto ho

neoprávnene premiestnila na územie Slovenskej republiky dňa 02.02.2008. Uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18.03.2009 č. k. 9P/521/2008 - 264 bol schválený zmier medzi rodičmi, podľa ktorého sa nariaďuje návrat maloletého L. na územie Talianskej republiky v lehote najneskôr do 31.05.2009. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.06.2009.

16. Dňa 13.10.2010 bol Okresnému súdu Pezinok doručený návrh matky maloletého na úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému L.. Vec bola postúpená Okresnému súdu Topoľčany dňa 08.11.2011. Okresný súd Topoľčany uznesením č. k. 6P/4/2011-166 zo dňa 21.11.2012 vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka. Krajský súd v Nitre napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil uznesením č. k. 25CoP/6/2013-196 zo dňa 30.04.2013. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.06.2013.

17. Dňa 24.05.2013 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh matky maloletého, ktorým žiadala, aby súd neodkladným opatrením upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému L. na čas do rozvodu. Okresný súd Topoľčany uznesením č. k. 9P/151/2013-9 zo dňa 04.06.2013 vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka. Krajský súd v Nitre napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil uznesením č. k. 7CoP/35/2013-29 zo dňa 24.07.2013. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.09.2013.

18. Dňa 25.01.2010 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh otca na nariadenie výkonu rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18.03.2009 č. k. 9P/521/2008 - 264 za účelom návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu v Talianskej republike odovzdaním otcovi maloletého dieťaťa. Z obsahu spisu o. i. vyplýva, že otec v priebehu konania trval na podanom návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia a domáhal sa návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu dieťaťa. Okresný súd Topoľčany uznesením č. k. 7Em/3/2013-806 zo dňa 20.09.2018 návrh na výkon rozhodnutia zamietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že exekučný titul je vykonateľný, avšak vzhľadom k skutočnosti, že návrh bol podaný 25.01.2010 a súd rozhodoval o predmetnom návrhu 8 rokov, súd musel prihliadať na záujem dieťaťa. V konaní bolo preukázané, že otec bol naposledy s maloletým v kontakte aj to iba v krátkodobom v roku 2010 za prítomnosti kolízneho opatrovníka. Všetky ďalšie listinné dôkazy, ako aj výsluchy účastníkov potvrdili, že maloletý má vytvorené silné rodinné a sociálne väzby na území Slovenskej republiky. Tak isto bolo preukázané, že maloletý hovorí po slovensky, nerozumie talianskemu jazyku ani slovom ani písmom, pričom naopak zároveň bolo preukázané, že na území Talianskej republiky neudržiava žiadne kontakty s inými osobami, takisto s otcom a ani s jeho rodinou. Dôležitou skutočnosťou pre posúdenie návrhu bola psychologická konzultácia s maloletým dňa 15.11.2016. Pokiaľ by maloleté dieťa v jeho veku bolo týmto spôsobom v rámci exekučného konania odňaté matke a odovzdané do Talianskej republiky, vzhľadom na dĺžku odlúčenia od otca, mohlo by utrpieť duševnú aj telesnú ujmu, pretože maloletý je jednoznačne dlhodobo naviazaný na matku a na sociálne a rodinné prostredie v blízkosti matky. Vôbec nepozná prostredie, do ktorého by mal byť v rámci výkonu rozhodnutia odovzdaný. Súd vyslovil, že odňatie maloletého a jeho návrat do Talianskej republiky nie je v záujme maloletého, a preto návrh na výkon rozhodnutia zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.01.2019.

19. Dňa 15.04.2019 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému L.. Tunajší súd uznesením 9P/64/2019-193 zo dňa 16.12.2019 vyhlásil, že nemá právomoc konať, konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka. Krajský súd v Nitre napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil uznesením č. k. 23CoP/3/2020-215 zo dňa 30.03.2020. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.05.2020.

20. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

21. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

22. Podľa § 44 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

23. Podľa § 44 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

24. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

25. Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

27. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len procesné (podmienky).

28. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

29. Podľa čl. 1 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000): toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na:

a) rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva;

b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä:

a) opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom;

b) opatrovnictva, poručníctva alebo podobných inštitútov;

c) určenia a úloh osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo jeho majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú;

d) umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa;

e) opatrení na ochranu dieťaťa týkajúcich sa správy, udržiavania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

30. Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000):

1. Súdny členský štát majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

2. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

31. Podľa čl. 10 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním,
alebo

b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:

i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané;

ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;

iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7;

iv) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

32. Podľa čl. 12 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, súdy členského štátu majú takisto právomoc v otázkach rodičovských práv a povinností aj v iných konaniach, ako sú konania uvedené v odseku 1, ak:

a) dieťa má vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu, najmä na základe skutočností, že jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, alebo že dieťa je štátnym príslušníkom tohto štátu;

a

b) všetci účastníci konania prijali právomoc súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

33. Podľa čl. 17 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

34. Súd mal v predmetnej veci za preukázané, že vo veci rozhodovania o zverení maloletého L. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky (na ktoré konanie sa uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 v zmysle čl. 1 ods. 1 písm. b/) majú i naďalej právomoc rozhodovať talianske súdy, ktoré matku zbavili rodičovských práv voči maloletému L. a dieťa zverili do výlučnej starostlivosti otca za súčasného uloženia vyživovacej povinnosti matke. Právomoc súdov Talianskej republiky vyplýva z citovaných čl. 8 ods. 2 a čl. 10 Nariadenia, v zmysle ktorých si talianske súdy, ako súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa zachovávajú právomoc, keďže na zmenu právomoci v zmysle ust. čl. 10 Nariadenia neboli splnené podmienky. Z dôvodu odňatia maloletého a jeho únosu bola matka talianskymi súdmi aj odsúdená v trestných konaniach. Talianske súdy zverili dieťa do osobnej starostlivosti otca a matku zbavili rodičovských práv voči maloletému, pričom podmienka nepodania žiadosti o vrátenie dieťaťa splnená nebola, keďže, ako vyplýva zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/521/2008, otec dieťaťa podal na tunajšom súde návrh na nariadenie návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu, ktoré malo dieťa v Talianskej republike. Uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18.03.2009 č. k. 9P/521/2008 - 264 bol schválený zmluvný mier medzi rodičmi, podľa ktorého sa nariaďuje návrat maloletého L. na územie Talianskej republiky v lehote najneskôr do 31.05.2009. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.06.2009. Matka uvedené rozhodnutie súdu dodnes nerešpektuje a k zastaveniu konania vo veci výkonu rozhodnutia (na ktoré matka opakovane poukazuje) došlo z dôvodu, že návrh bol podaný 25.01.2010 a súd rozhodoval o predmetnom návrhu 8 rokov, keď výkon rozhodnutia sa nepodarilo uskutočniť a aktuálne nútený návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu by nebol v jeho záujme, teda nie preto, že by otec s neoprávneným premiestnením a zadržaním maloletého súhlasil. Skutočnosť, že matka napriek snahe a záujmu otca o navrátenie dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu a existencii právoplatného súdneho rozhodnutia, ktorým súd nariadil návrat maloletého L. na územie Talianskej republiky, nerešpektovala právoplatné súdne rozhodnutie niekoľko rokov, nemôže mať za následok legalizáciu protiprávneho konania zo strany matky. Z pohľadu právnej istoty otca, ako nositeľa rodičovských práv, je neakceptovateľné zmenu právomoci súdov odôvodňovať prakticky zmařením výkonu rozhodnutia, keď rozhodnutie prikazujúce návrat maloletého na územie Talianskej republiky nebolo vykonané práve z dôvodu nemenného postoja matky a s tým spojeného plynutia času. Uvedené vylučuje danosť právomoci slovenského súdu na konanie vo veci, nakoľko naďalej zostala zachovaná právomoc talianskych súdov.

35. Otázka právomoci bola nedávno posudzovaná v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 9P/64/2019, pričom z uznesenia Okresného súdu Topoľčany 9P/64/2019-193 zo dňa 16.12.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.03.2020 č.k. 25CoP/3/2020-215 vyplýva, že súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc konať vo veci rodičovských práv a povinností, t. j. vo veci nadobúdania, výkonu, prenesenia, obmedzenia alebo odňatia rodičovských práv a povinností. Tak ako matke v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/64/2019, ani starej matke v prejednávanej veci sp. zn. 10P/62/2020 nič nebráni, aby sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, prípadne jej zmeny formou zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti domáhali na súde, ktorý má právomoc v danej veci konať, t. j. na talianskom súde. Súd pritom aj v prejednávanej veci sp. zn. 10P/62/2020 zisťoval aktuálny postoj otca maloletého, pričom tento neprijal právomoc súdov Slovenskej republiky podľa článku 12 Nariadenia.

36. Preto podľa článku 17 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 tunajší súd vyhlásil, že nemá právomoc konať vo veci a konanie podľa 161 ods. 2 CSP zastavil pre nedostatok podmienky konania, ktorú nemožno odstrániť.

37. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Topoľčany, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.